

309706

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

నంపుటము. ౬

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 11వ తేది శనివారము

NO. 158

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౧౫౮

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంతమాత్రమున నయమగును.
సులభ వెల 0.8-0 అణాలు.

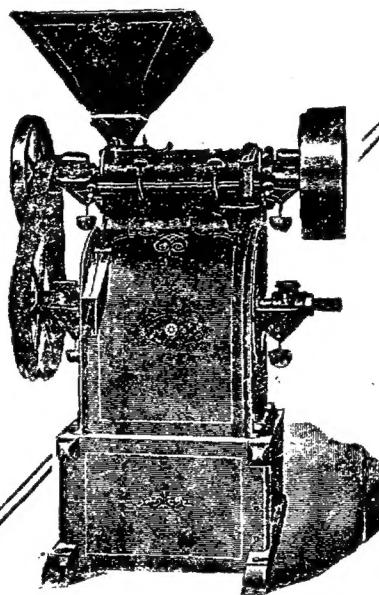
మోహినితైలము రు 0-12-0

తామరతైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, శంభు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and
are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of
Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and
Shellers, and driven either by our own well-known Steam
Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the
Spare Parts for same, can be had only from us, as
we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the
common error and take to spectacles as the only remedy for
eye-trouble—they will correct your sight, but what you
want some thing to cure your eyes, viz:—the Actina
Treatment. Actina has succeeded where specialists had
failed, simply because it assists, and not opposes, Nature
It is essentially a natural treatment and the hundreds of
testimonials are proof that it is a successful treatment.
To use it is simplicity itself remove the two screw
caps from the Actina Instrument releasing the
powerful vapour which applied to the eyes and inhaled
through the mouth and nostrils, sets up and maintains a
good circulation in all parts of the eye, removes conges-
tion and restores the organ to perfect health. It is an
unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cata-
racts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc, etc.
Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees.
Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on
Disease' containing particulars of Conditional Trial
Offer and convincing testimonials post free from Actina
H. P. Sole Agency, Bataia (India). (669)

Note

Note

Salicylic Acid

The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

1601

Box 12, Madras.

For Price & other particulars apply.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము,
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసిన వారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

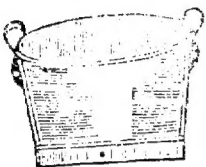
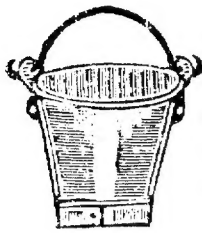
WANTED.

English Compositors capable and energetic.
Salary according to qualifications.

Apply to:

The Andhra Patrika Press,
7, Thambu Chetty Street, Madras.

ఆంధ్రదేశ బక్కెట్టు వగైరాలు.

కడరాకు గవర్నమెంటు వారికిన్ని
మెరుకు గవర్నమెంటు వారికిన్ని,
మరిసిపాలిటియ, తాలూకా బోర్డులు,
యూనియనులు, స్కూలులు వగైరాలు
లకు గవర్నమెంటు, కొలరేషనరీలు,
తూనిక గుండ్లు, గ్రామములు, ఆఫీసు
చేపాకర్లు, కంపెనీలు, మునిసిపల్
లాండ్లు, వాటి స్టంపులు, బావుల
నిలకలు, చెత్తవేయి తొట్టు నీళ్లు
తోడు బక్కెట్టు, ప్లాస్టుచేయి
వెస్ట్ తొట్టు మొదలగు యా కత్తు
సామానాలు, విజ్జెపు మాదిరి నేర్పరి
యగు పనివార్ల చేమిక్కిలిబటువుగా
తయారుచేయించి నెల సహాయముగా గవర్నమెంటు
గాన పలకుచున్నాం కింది ఆ డెనువారిని విచారించుకొనుట.

జనరల్ ఇండస్ట్రీయల్ ప్రొడ్యుక్స్ వర్క్సు,
(1742 ది 624 వార్) కంప్రొకర్స్, నెల్లూరు.

సత్యాగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూదేశమునందు తయారైన నూలుతో
మనదేశపు చేతియగ్గుములవలన నేయబడినవి.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54
అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-కి 1-0-0.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54
అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము -కి 0-14-0.

సాధారణమైన తువట్లు, ట్వీల్ ది 1-కి 0-10-0

అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి.

నూలు చేతిరుమాట్లు 60-వ నెంబరు 1-కి 0-4-0.

స్వదేశి ఇండస్ట్రీయల్స్ కంపెనీ,
505, హుడిసన్ పేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్,
(962) కంజీవరం.

జాతకము

కాలవసినవారు వారి జాతకచక్రముయొక్క సకల
గాని, సరియైన జననకాలమును గాని వ్రాసిపంపిన యెడల
జాతకవిమొక్క రూపము, స్వభావము, శరీర వాడధ్యము,
ధనవృద్ధి, సోదరసోదరీవృద్ధి, మాతృపౌత్రము, భూలాభము,
భూవ్యయము, విద్యాభివృద్ధి, వాహనసౌఖ్యము, వివరముగా
పుత్రపుత్రికా సంపాదనవృద్ధి, క్రతువృద్ధి, శోగము, ఋణము,
కళత్రము కళత్రముయొక్క అయ్యదాయము, ద్విశతకయో
గము, జాతకునియొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, పితృసౌ
ఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము, లాభము, వ్యయము మొద
లగు యావత్సంకతులు యొకన యొకరకు జరిగిన విశేషం
కములను వ్రాసి వి. పి. ఖమ్మం సహా రు 1-2-0 లకు వి. పి.
గా తంపబడును. ఈ వ్రాసిన గంతులు సరిగా నున్నయెడల,
జాతకునియొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు జనకు క్రతి
సంకర్షన ఫలములనుగా మహాదేశాంశకర్మగల పూరాజాత
కము క్రాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసి పంపించబడును పూ
రాజాతకమునకు రు 5 లు చార్జీ చేయబడును. పూరాజాత
కము వ్రాయించుకొనునపుడు రు 2 లు అడ్వాన్సు మొదలుగా
తంపవలెను. అట్లు పంకగానే జాతకము పూర్తిగా తయారు
చేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా తంపెదను.

ప్రశ్న.

జన్మనక్షత్రము మాకు తంపించినయెడల యెవరి యే
భావము క్రమేణా కాలతో దానికి సరిగా ఫలితము వ్రాసి
పంపించబడును. అందుకుగాను రు 1 యు చార్జీ చేయబడును.
మొదల జనకబోవు 1 సంవత్సరం ఫలములు వ్రాయబడు
వి. పి. ఖమ్మం సహా రు. 1-2-0 లు అగును.

ఆకళి వేంకటకృష్ణ, వైద్యుడు,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట, గోదావరిజిల్లా

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ
పట్ట ప్రదానసభ.

న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహీముగారి
యువన్యాసము.

(విన్నటి తరువాయి)

చాలకాలము నుండియు పాటుబడి గాజు మొక్కల
తో నిండియుండి, అనేక దుర్గంధభూషణముతోడను వివ
వాములు ఏమి ప్రకటించుట తోడను నిండి
యుండు పూర్వవగమును మనోహరమగు దానిని జూచి దాని
పూర్వవైభవమును మెచ్చుకొని దానిలోనుండి బయటికి రా
యను పట్టి ప్రజలతో వారిని సరిపొల్పవచ్చును. ఏ చిన్నభాగము
వృధాగ నుండిన దానివారి నే జరియించెదమే కాని దానిలో
నన్ను క్రోధ వస్తువులకు బయటపడినీగొని వచ్చి వాటిని భ
ద్రపరిచి బాగుచేయుట మన బుద్ధి వారివందెను. అగ్రాకుడు
నగరమందున్న మహాసంపద వారలకు గొంపోయి వాటిని స్వ
పయోగానికి వృద్ధుల నిమిత్తము తయారుగొనుట అట్టి వారికి హి
తవు గలవెదెను. అయిన విగతచేతుల మాటలు వారి కన్నము
లను పూర్తిగ నాక్రొంది భావింపరిచి మాటల నెంతమాత్ర
ము జొరవీయవచ్చును.

పూర్వయుదగాని పూర్వవైభవమందుగాని గౌరవ
మంచులదని నే నెంతమాత్రమును జెప్పను. అట్టి గౌరవము
జనబందరికి నుండవలసినదే. మనపూర్వకులుగాని పూర్వవైభవ
ముగాని ఎవరైన తపిసానించునెడల మన కది చాలకొరవమున
గలిగించును. అది స్వాభావికము. విజేతయులు మనజేతయుల
మీదను మన సాంకరదాయములమీదను చేసిన దుష్టవాక్యము
అను సరిజాను ప్రద్రోధగాక చాలభండికముగ విమర్శించుట
కు మనజేతకు లభించి కౌతేయము కృతజ్ఞము.

కాని పూర్వయుద నత్యంత గౌరవమున్నదని చెప్పి
అప్పటి కాలానుగుణ్యముగ వారేర్పరచిన నియమముల నా
వరికొరకు విశేషముగ మారిపోయిన ఈ దివ్యములలో గూడ
ననుసరించెదమని చెప్పట పూర్వకులుగాని అట్లు చెప్ప వా
రిగాని అంత గౌరవ ప్రదముకాదు. అట్టి భావభివృద్ధి కన్న
విధముల నాటకము కలిగించును. పూర్వ సా క్రదాయాచార
ముల మొక్కమాత్రగ విడచివెట్టుట చాల కష్టము. మిగుల
అపాయకరము గూడ వచ్చును. అట్టి మార్పున కనుకూల పరిస్థి
తులు గలుగుటకు నొక్కమాత్రగ వాని విసర్జింపరాదు. కాని
అట్టి మార్పు వచ్చుటకు అనగా

సంఘ సంస్కరణము

నకు మనయులకు లిప్పటినుండియు నారంభించుటావశ్య
కము. నిజమున స్వేచ్ఛాప్రవృత్త్యులు గల యుద్ధము మొకటియై
న నింతవరకు హిందూదేశములో బయలుదేరినదా యని జూచె
దమేని అట్టిచెప్పటము గానరాదు. తమయనస్స సామాన్యవైర్య
మున స్వేచ్ఛగను అభిమాన పూర్వకముగను వ్యాపకముల
వ్రాసియు ను ప న్యా స ము ల నిచ్చి యు యూ ర పు
భండమంతటిని పూర్వసాంప్రదాయాచార కృంఖములకుండి
చాలవరకు విడిచింది భవ్యతగాంచిన మహాసభావుల వంటి
వక్తలును, ధీమతులును, వ్రాతపాఠాగ్రము మనజేతకుం
దెచ్చటను గానరాదు. అట్టి తాత్కాలికవిధ్యములవలెన
బయలుతేరిన నే విశ్వ విద్యాలయమున నో బయ
లుతేరు చుండుట జగత్సానిధ్యము. హిందూదేశముం
దింతవర కట్టి యుద్ధముమొక్కటి, రాజా రామమోహన
రావులు, విద్యాసాగరులది తప్ప మరేదీయు సంతగా
గణించ దగినది కానరాదు. మహాత్ముడియులతోనున్న దొక్క
సంస్కార అపాయముగాదు వెలకొల్పినది. మొదటిది బ్రహ్మ
సమాజ హావమునదాల్చి ఇతరుల ఆగిపోయినట్లున్నది. క్రమేణా
నాయకులే సాంఘిక పరివర్తనమున కిష్టపడెనట్లున్నది. ఒక్క
రాజకీయ విషయములలో తప్ప తక్కిన వాటిలోనే మాత్ర
గలుగగూడదని వారియుద్దేశ్యము. వారిలో కొంతమంది సంఘ
సంస్కరణయనిన సతి నిస్సహాభావమును జూచెదరు. అట్టి
వారిని వారి శుద్ధిపాత్యమునకే విడచెదరు.

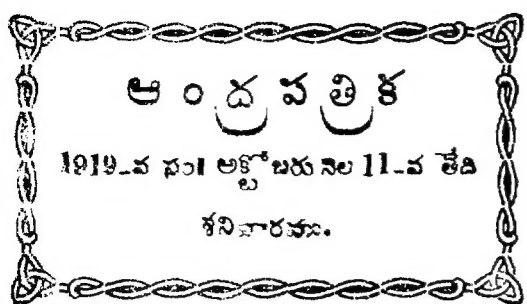
మరికొంతమంది సంఘసంస్కరణ మత్యంత అవశ్యక
మైనదే గాని దానికి పూనుకొనుటకు తమకు తీరకలేదని చెప్ప
దురు. అన్ని సంస్కరణములకు గూడ నొక్కరే పూనుకొన
వలయునని ఎవ్వరనునరు. అంతియగాక సంఘ సంస్కరణము
చాలకష్టమైనదని, తేజపుత్రులు మంత్రప్రజ్ఞానిధులు మాత్రమే

తమయంత్రాసమున కక్రింద దానినిమిత్తము వినియోగించు
టావశ్యకము. ఇతరకా ననేక కార్యకర్తలకులగువాడు
నిజకడగా! దీని విషయమందంతగా నాలోచించలేదు. అంత
కంటె తగిన క్రయశక్తి ముచేయజాలరు. కాని కొంతక్రయశక్తి
మొనరించుటకులన ఏమియు చేసిదానికంటె కొంత ఫలితమైన
గలుగ గలదు ఈ సంస్కరణమే ఇట్లువైర్యంతావశ్యకమున గ్ర
హించవంతకాల మిది ఇట్లు నే యుండునని కొందరును కాని
ఈ సమస్యను బాగుగ నాలోచించి యాచునెడల పూర్వ లవ
లంభించిన పద్ధతి చాల సంకృప్తికరముగ నున్నదను భావము
కొందరిలో వ్యాపించుటయే ఏకమిత్తము సాగుతుండుటకు
కారణము.

ఈ యుద్దేశము గలవారము మనపూర్వకులు మహాను
భావులు; వారుచేసిన వాటి నట్లు నే యుంచవలయు నందును.
వాటిని సుస్కరించుట దుష్కార్యమందును. అట్టి వాని నె
క్కత్యటిలో భండించవచ్చును. పూర్వకాలముం దాంగ్లేయు
నా యు టు లు రాల్చి మొదల గు వారు వలసజేతముల
నేర్పరచుట కాంగ్లేయులు భండించిరి. కాని అట్టిపూర్వసాం
ప్రదాయ పరాయణులు మోటారుబండ్లు, రైలులుబండ్లు, వి
మానములు మొదలకు వాటి నుతయోగించక గట్టుపుబండ్లు
ఎద్దుబండ్లు మూత్రమే యుతయోగించెదరేమో క్రమేణా విచార
దలయును. అట్టివారు 2000 సంవత్సరములక్రిందట నేర్పరచి
న సంస్థానములతో 20-వ శతాబ్దమునంతటి మన్యంతకాలము
తో చాలు క ముండురు. ఇంతియ గాక మర
కొంతమంది తూర్పుదేశములకు వచ్చిమదేశములకు చాల భేద
మున్నది. వాటి ననుకరించవలందెను. అట్లు అనుకరించుట
తప్పదమే కాని మంచి ఆచారముల ననుసరించుట మంచిది.
క్రమచ స్వభావ మట్టిది. నాంధికతాభివృద్ధిని జూచితిమేని
ఇతరుల ననుకరించుటయు, పరిస్థితులకు తగినట్లు మాపుకొను
టయు మానవారి యభివృద్ధి కావశ్యమని గ్రహించగలము.
80 ఏండ్ల క్రిందట నేను విద్య నభ్యసించుచు యుండగా
అంగ్లేజువిద్యార్థులు జాపానీయులకాది పరిసరించుచుండెని
వారు. ఇతరులు వారిరయో బలవత్తమును గొప్పవాడుగ
నెంచబడుచున్నాడు. మన పూర్వాచారములనే నిలపుకొనవల
యును గాని సామ్యార్థుల ననుకరించవల వలవారల కీక్రమ
సమగమమును. మన కర్మ భేదము, స్త్రీల పు
రదాపద్ధతి, బలవంత వైభవము, బాల్యనివాసము నిలులనే
యుండి మనమెట్టి మాన్యులకు చేతులవని యేనా వారి నుభి
ప్రాచుడు? వీటినిమాత్ర మిట్లుంచి సామ్యార్థుల యభివృద్ధి
లను కల్పించుటకు రాజకీయజీవమును మాత్ర మనుసరింపవచ్చు
ననియూ వారి యుద్దేశము? ప్రస్తుత క్రాస్త్రీయ పద్ధతుల సరకు
గొనక మన చేదటికమున, మన శోగములతో నిట్లు నే యుండ
వలయునా? మన కృత్రిమముననే జూచుకొనుచు సాంఘిక
జీవనము నుపేక్షించవలయునా? వీటి కష్టమ నవ్వనవరు. వీటికి
అగ్రాచార భేదమున కవకాళము లేదు. కాని మార్పులయ్యారము
చాల మందమును నుండవలయునని కొందరునును. మన గవ్య
స్థానమును గాగుగను రైటిగ తగినమాత్రుల నొనరింపవలయును.
అట్టివాటివలన సంభవించుభాషలకును వ్యవహారమును సహించ
వలయును. క్రొత్తమాన్యుల కవి తప్పవు. క్రమచయంతయును పరి
వర్తనమొందు ఈసమయమున సాంఘిక సంస్కరణముల నింక
నుపేక్షించవలెదరు. విద్యాభివృద్ధి మంచి అభిమానముతో మన
శుద్ధితోచని నవలంబించి జనసమూహమంతటి నైక్య మొందిం
చుచు ప్రాత్యవార్థులమున కార్యకర్తలను నడవెదరేని
హిందూజాత సాంఘికభాష్యున్నది త్వరలో చేపారగలదు. క్ర
మచయంతలును మహాపరివర్తనా క్రవహము కనవు లేకు
చుండ దానికి రెండు గడ్డిపోచలతోడను కట్టెలతోడను నాన
కట్టుకట్టవలయునని యొంచక మనజేతములు గూడ నావరిం
త్ర నా క్ర వా హ మి చ టు గూ డ. పు మ గ్గు ల యు గ
పాడునట్లు తగిన కాలవలన క్రమేణాచే మానవారి భాగ్య
వత్తరమును బలవత్తరమును కాగలదు. అన్ని భాతులవాడున,
అన్ని తరగతులవాడుగూడ జీవితమును హాయిగ గడపుటకు
మానక నిర్మితములగు అడ్డులన్నియు తొలగవలయును. సా
భ్యాత్మక్య సర్వహాసన సమానత్య భావ మీదేరవలయును.
తర్వకాలము మరహాభవలందరట్టి సాభ్యాత్మక్యము వెలకొల్ప
వలెంది. అది నానాటికి ఫలోన్ముఖ మగుచున్నది.

కలరిత్రా యూనివర్సిటీ కమిషన్ వారి నివేదికము.
వీనివేదికము విద్యావిషయములలో ఒక గొప్ప సంఘ
టనము. మహాసార మైవట్టియు భావగర్భిత మైవట్టియు
యూనివేదికము మైసూరు విద్యాలయాధికారులు గవనింపిన
వారి యుద్దయమునకు మిక్కిలి సహకారిగ నుండును. విద్యా

ఈమని, హర్షిరాలపోతు, గుంటూరు జిల్లా.

నష్టపరిహారము.

కంబాబునందు జరిగిన కల్లోలమున, ఆస్తికి విశేషనష్టము గలిగినమాట నిశ్చయము. ఇటులనే అహమ్మదాబాదు నగరమున గూడ నష్ట మధికముగ గలిగెను. తాత్కాలికోదేశముచే ముందు వెనుక జూడక కొందరు దుండగిండ్లు అల్లరులకు పాల్పడిరి. వీటికి మూలకారణ మెద్దియో, మన మిప్పు డాహింప నవసరము లేదు. అల్లరులకు పిమ్మట జరిగిన వృత్తాంత మెల్లరకు తెలిసినవిషయమే. దేశ విపుడు గతమును మరచి, భావిస్థితి గూర్చి యోచించునటుల జేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వాధికారులపై నిలిచియున్నది. సాధ్యమగు సంతకము వెనుకటి వ్యవహారములు తలపునకు రాకుండుటకై తగిన ఏర్పాటు గావించుట యవసరము. అటులగాక వెనుకజరిగిన విషయములనే మరల మరల త్రవ్వటచే, పూర్వపు విషమస్థితి ప్రజలకు మరపునకు రానేరదు. హింస ప్రభువు రాజకర్తలకిగ నున్నపుడు కాన్పూరు మసీదుకల్లోలము సంయుక్తరాష్ట్రములను కలవరపరచెను. దేశవర్జితుల గమనించి, హింస ప్రభువు, ప్రతిష్ఠ కొరకు ప్రాకులాడక, కేసు విచారణ ముగియక ముందే నేరారోపితుల నెల్లరును విడిచిపెట్టవలయు నని ఆజ్ఞాపించిరి. ఫలిత మేమయ్యెను? అల్లరుల గావించిన వారికి, దండన గావించినదాని కన్న గూడ నెక్కుడుగ తమ దోషము తెలిసి వచ్చెను. ప్రజలందరును హింస ప్రభువు బాదార్యమును వేనోళ్ల గొనియాడిరి. ప్రజల మనములలో, ప్రభుభక్తి గాఢముగ నాటుకొనెను. కాన్పూరు అరెస్టులగూర్చి ప్రజలు పిమ్మట మననము జేయకుండెరి.

అయోధ్యనుండి హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మరలసంబంధముగ పోరాటము జరిగినపుడు గూడ, హింస ప్రభువు ఉదారభావముతో ప్రవర్తించెను. దండన కర్థతులకన్న గూడ సామ్యబద్ధతలే నెక్కుడు ఫలప్రదముగ పరిగమించును. కంబాబు రాష్ట్రమునకు ప్రస్తుతపు అధికతులగు సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లిగాను గారు, సరళహృదయులు. దండనకర్థతులకు వారు విముఖులు. సాధ్యమగుసంతకము, శాంతిని సుస్థిరముగ స్థాపింపవలయు నని వారు కృషిపలుపుచున్నారు. కాని సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు వచ్చునని పోయిన భారమును తొలగించుకొనుటకు, మాక్లిగానుగారి కయినను సుసాధ్యము గాదు. మీదు మిక్కిలి సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు వారికితగిన సాయము నొసగుచున్నటుల గన్పట్టదు. ఇట్టి స్థితిలో నూతనకడము నొక్కసారి త్రొక్కుట దుస్తరము. ప్రభుత్వపు ఆస్తికిని, రైల్వేవారి ఆస్తికిని చెరువు గలిగినందున, గుజ్రానువాలాలోని ప్రజలు నయిదులక్షలకు పైగ కన్నుల నీయవలయు నని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువిచ్చిరి. ప్రభుత్వము వారికి గలిగిన నష్టము పూర్తియగుట యుక్తమే. కాని, విచక్షణ లేకుండ ప్రజలందరను శిక్షల పాల్పెట్టుట సమంజసము గానేరదు. మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువు న్యాయసమ్యక్తముగ లేదని,

ప్రజలంపిన విన్నవ మొత్తము సహేతుకముగ నున్నది. సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లిగానుగారు ముందు వెనుకలవరసి, హింసప్రభువుగారివలె నీ సందిగ్ధ సమయమున నాదార్యముతో మెలంగిరేని, ప్రజల మనములు స్వస్థత గాంచగలవు.

పోలీసు శాసనము క్రింద నష్ట పరిహారము విధింపబడు చున్నది. కాని ప్రజలు విన్నవించినటుల, అల్లరులు ఏమెలు 14-వ తేదిన జరుగగా, 16-వ తేదిన ఆత్రదేశము కలవరపూరితమయినటుల ప్రచురింపబడినది. అందుచే పోలీసు ఆస్తు ప్రకారము నష్టపరిహారమును ప్రజలనుండి గైకొనుటకు ఏ లాండను. న్యాయవిధాన మటుండ, పోలీసు ఆస్తు క్రింద జరిగిన విచారణ గూఢముగ జరిగినది. ప్రజలు తమ మొరలను తెలుపుకొనుట కవకాశ మొసగబడలేదు. అందుచే నట్టి విచారణ బట్టి శిక్ష విధించుట న్యాయము గాదు. సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు ప్రజల మొరలనిపుడు విచారింప మొదలిడగ, ప్రజ లెల్లరు నిజస్థితి నెరుకవరచుచున్నారు. ఇ.తియగాక, కంబాబుదేశపు నిజస్థితి నరయుటకు, విచారణ త్వరలో జరుగ నున్నది. ఆ విచారణలో అల్లరులకు ప్రజల లెంతవరకు బాధ్యుల, అధికారు లెంతవరకు బాధ్యుల నిర్ణయింపబడును. ఆ నిర్ణయము ననుసరించి, శిక్షలను విధించుచో, కొంతవడి భావ్యముగ నుండును. విచారణ ముగియులోడల జూరవలసిన ఆత్ర మెద్దియను లేదు. ఇంతత్వరలో నష్టపరిహారమును ప్రజలనుండి రాబట్టవలసిన యవసర మెక్కడను గాన్పించదు. విచారణానంతరము, ధన మిచ్చిన ప్రజలు అల్లరులకు కారకులు గా రని తెలియు నెడల, అపుడు ప్రభుత్వమువారు వసూలయిన మొత్తమును తిరిగి ఇచ్చివేయుదు రని తోచను. ఏది ఎటులయినను, విచారణ ముగియువరకు నీ వ్యవహారమును నిలిపియుంచుట, ఎల్లరకును శ్రేయస్కరము.

మరియొక విషయ మిప్పుడు వింతకు పురిగొల్పక మానదు. విచారణలో నేయుద్యోగులపై బాధ్యత మోపబడినను, అట్టివారు దండన్యాలు గారిని, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నిటీవల అంగీకరింపబడిన ఇండిమిటీ బిల్లు, క్రతిపాదించుచున్నది. విచారణ జరుగక ముందే ఉద్యోగుల సందరను ఎట్టి శిక్షలపాలు గాకుండ తప్పించి, ప్రజలను మాత్రము కఠింశిక్షల పాల్పెట్టుట ఏటి న్యాయ మో నోచకున్నది. ఇదామూలమున ప్రజలలో నెట్టి అసంతృప్తియు, అవిశ్వాసమును పెరుగునో సర్ మాక్లిగానుగారు యోచించుట యవసరము. ప్రజలను నిర్బంధించి, ఎంతటిధనమునైనను వసూలు జేయుట, కష్టమగునని గాదు. కాని, చేయబడిన వసూలు న్యాయముగ లేదని ప్రజలు తలచునంత వరకు, వారి మనముల నీ విషయ మెల్లపుడును రగుల్కొల్పుచునే యుండును. త్వరలో వా రీవిషయములను మరచిపోవలారు. శాంతివర్ధనమున కిట్టి స్థితి లాభకరము గానేరదు. సాధ్య మగుసంతకము, ప్రజలు ప్రాతసంగతులను మరచి, భావిస్థితిగూర్చి యోచించునటుల జేయుట, పాలకుల ధర్మము. రాజ్యాంగసంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడనున్నతరీ, నూతనశక మారంభమగుట ఎంతటి యవసరమో ఉహించుట సులభసాధ్యము. సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లిగానుగారు రందుచే, విచారణ ముగిసి నివేదికము వెలువడువర కయినను, ప్రజలపై నీ శిక్షను విధింపకుండుట సముచితము. కంబాబు నందే గాక, అహమ్మదాబాదు నగరమునందు గూడ, నిట్టి శిక్ష ప్రజలపై విధింపబడుచున్నటుల

బొంబాయి శ్రానికలు కత్రికావృత్తాంతము చెబుచు చున్నది.

అహమ్మదాబాదు వృత్తాంతము మరింత ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. బీకవారిస్థితి మిగుల దయనీయమగుచున్నది. సెప్టెంబరు నెలలో మిల్లులలో కనిజేయుచున్న కూలీలనుండి వారముదినముల కూలీని లిగబట్టి, మిల్లు ఖానుండులు ప్రభుత్వమువారి కా ధనమును కంపవలెనని, ఉత్తరు వీయబడెనట. ఈ విధముగ వసూలయ్యెడి ధనము 1,76,000 రూప్యముల మొత్త మగునని తెలియుచున్నది. ఆహారవదార్థముల ధరలు వికరీతముగ పెరిగియున్న నీ దినములలో వారముదినముల కూలీని మినహాయించుటచే, కూలీ లెట్టి బాధల పాలగుదురో కనుగొనవచ్చును. ఇదివరకే వీరి కుటుంబము లనేకములు కేసుల విచారణల మూలమున, ద్రవ్యము సధికముగ వెచ్చింపవలసి వచ్చెను. ఏ శిక్షల నయినను, ఎల్లరపై సమానముగ విధించుట మేలుగ నుండును. ఆస్తిని పాడుజేసిన దోషులెవరో బయల్పడవందున, గ్రామమున కంతకును శిక్ష విధింపబడును. ఈ వద్దటి న్యాయ మైనను గాకున్నను, ఎల్లరును సమానశిక్ష ననుభవించవలసియుండుటచే, కొంత మనశ్శాంతి యుండును అటుల గాకుండ, కొందరు మాత్రము నష్టపరిహారమును చెల్లింప నక్కరలేదని మినహాయించుట పరితాపహేతు వగును. ప్రభుత్వోద్యోగులును, రైల్వేపనివారలును, బొంబాయి బ్యాంకులోని ఉద్యోగులును, యూరపీయనులును, శిక్షార్థపు వన్నుల చెల్లింప నక్కరలేదట. ఇట్టి విచక్షణము వలన, ప్రజల మనములు సంక్షోభపూరితము లగుట సహజము.

ప్రభుత్వోద్యోగులు గానివారును, యూరపీయనులుగానివారును, సంఘమునం దెట్టిసానము నాక్రమించుచున్నను, దోషులని ఎంచబడుట అవమానకరము. ఇట్టి యుత్తరువు ప్రజల మర్యాదకు భంగకరముగ పరిగమించును. సరియగు విచారణ జరిగి, బాధ్యత దోషులపై మోపబడిన మందిచే. అటుల జరుగవచ్చును ప్రజలెల్లరు సమానముగ దండించుట న్యాయము. నష్టపరిహారమును వసూలు జేయుచున్న పట్టణములో నెల్లరులు జరుగవచ్చునని, అహమ్మదాబాదులో బహిరంగ సభలు జరుగకుండ సభికారులు ఉత్తరువుజేసిరి. గుజరాతు కళాశాల వెంటనే మూసివేయబడెను. సంవర్షముల నన్నిటిని పరికించి, అల్లరులు జరిగిన అహమ్మదాబాదు నగరమునందుగాని, గుజరాత్ వాలా నగరమునందుగాని, హంటరు విచారణసంఘము వారు గూడ దోషులను నిరూపించువరకు, శిక్షార్థపు వన్నులకు విధింపకుండుట శ్రేయోదాయకము. న్యాయ మటుండ, ప్రజలను సమాధానపరచుటకైవను దండనమార్గ మొత్తమాత్రము లాభకరము గాదు. గత మెటులున్నను, భావిస్థితి యైనను సవ్యముగ నుండుటకు, ప్రస్తుతపద్ధతిని విడనాడుట అవసరము. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములును, ఇండియా ప్రభుత్వమును ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ మెలగి, నూతనయుగోదయారంభమునకు తోడ్పడగోరెదము. పై వాక్యము లచ్చుకడిన పిమ్మట, శిక్షార్థపు వన్ను విషయమై సంతృప్తికరమగు సమాధానము గురువచ్చునని, ఆండ్రూసు గారుంపిన వార్త జూచుటకు సంతసించుచు, కంబాబు ప్రభుత్వమువారి దూరదృష్టిని ప్రశంసించుచు న్నారము.

నూతనదృక్పథము

పరిపాలనమునందు ప్రతిష్ఠనే ప్రధానముగ నుంచుకొనక, ప్రజలసౌభాగ్యమునే ప్రధానముగ నుంచుకొని కరిపాలించినవారిలో హిందూక్షత్రపు గారగగణ్యులు. మాంటాగూగారు, ప్రతిష్ఠను విడిచిపెట్టి యవసర మని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి పదవిని వహించక ముందు, కామన్సు సభలో సుపన్యసింది యుండిరి. తమ యువదేశమును వారెంతవర కాచరణలో జెట్టియుండిరో, విచారించ వలసరములేదు. మద్రాసు గవర్నరుగను విల్లింగ్డను ప్రభువు గారు, ప్రతిష్ఠ నేమాత్రము పాటించక వ్యాయమును నిర్వహించ జూచుచున్నందులకు ప్రజల కృతజ్ఞత కెంతయు జాతులు. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారవలంబించుచున్న నూతన దృక్పథమున కీ క్రింది నిదర్శనమును పేర్కొన వచ్చును. 1918 సంవత్సరపు బంగోలు కశుక్రదర్శనమును ఒకమాసమునకు ముందుగ నేర్పాటు జేయుటచే, నయ్యది జయక్రదముగ జరుగలేదని యు, ఇటుల గావించుటలో, అధ్యక్షులగు కొన్ని రవు కృష్ణారావు కంతులుగారు స్వత్రయ జనమును పాటించి, రయతుల జేమమును విడనాడి పటుల, వ్యవసాయశాఖాధ్యక్షులును, కశుదికృత శాఖాధ్యక్షులును, ప్రచురించిరి. ప్రభుత్వము వారి నిషయమై విచారించి, వైయద్యోగులు గావించిన ఆరోపణము నిరాధారముని గ్రహించి, క్రొత్త యుత్తరపును ప్రచురించిరి. అధికారులగు స్టూవర్టు, అద్విసగారు కృష్ణారావుకంతులగారిని తీమాకణ గోరి ఇకముందునుండియు, అసభి కారుల గూర్చి విమర్శించుటలో, అధికారులు కడు జాగరూకతతో మెలంగుట యుక్తమని, క్రస్తుత విషయము గుణపాతము నేర్పగలడు. విల్లింగ్డను ప్రభుత్వము వారి చర్య వేనోళ్ల గొని యాడదగియున్నది. తాజేదారు తేతకృత జేపనను దానిని సమర్థింప జూడక, లోపము గనుపడినపుడు దానిని సవరించుట, ప్రభుత్వమువారి ఉదారభావమును వెల్లడించుచున్నది. ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు నిట బొందుపరచుచున్నారము.

1918 సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో బంగోలు కశుక్రదర్శనము గూర్చి పేడిక మంపును, వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులును, మద్రాసు వెటిక నెరి కళాశాలాధ్యక్షులును, నెలదినములు ముందు గ జరుగుట వలన క్రదర్శనము బాగుగ జరుగ లేదనియు, క్రదర్శనాధ్యక్షుడు స్వత్రయజనుము కొరకై రయతుల జేమమాలోచించుకుండ తేడిని నిర్ణయించె ననియు, తెలిపిరి. ఆ వాక్యములు 1919 సంవత్సరము 19 డిసెంబరు తేదిగల ప్రభుత్వపు ఉత్తరువునందు ప్రచురింపబడెను. కృష్ణారావు కంతులుగారు, వీరి విమర్శనల నాడేమిచుచు తమ కట్టియుద్దేశ మెంతమాత్రము లేదని వివరించిరి. ప్రభుత్వమువారు పిమ్మట నీవిషయమై విచారించగ, అధ్యక్షునిగూర్చిన ప్రశంస నిరాధారముగు వదంతులపై నాధారపడియుండె నని తెలిసెను. స్టూవర్టు, అద్విసగారు ఇట్టి నిరాధారముగు వదంతిని వ్యాపింపజేసినందులకు, అధ్యక్షునికి తీమాకణ నొసగిరి. ఆజేబగార్హముగు భాగములను వదలి, ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు తిరిగి ప్రచురింపబడెను. బంగోలు కశుక్రదర్శనాధ్యక్షులగు సి. వి. కృష్ణారావు కంతులుగారి నడతను గూర్చి నిరాధారముగు ఆరోపణను ప్రచురించి నందులకు తమ కశ్చాత్రపము దెలుపుటకు ప్రభుత్వమువారి యవకాశము పసికొనుచున్నారు.

కృష్ణారావుకంతులుగారి నడతపై మోప బడిన ఆరోపణలు నిరాధారములని తేలినందులకు వారి నభినందించుచున్నారము.

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ సభ

దేశపితైక బ్రాహ్మణేతరసభ లాడ్ గోవింద దాసుగారి అధ్యక్షతక్రింద నేటిదినము ఆరోడు నగరమున గూడినది. వారి యువన్యాసము దేశమును వ్యాకులపరచుచున్న సమస్యలను చక్కగ చర్చించెను. కుజబుదేశపు కలవరము గూర్చి, అధ్యక్షులు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచిరి. మార్షలులా ప్రవేశమును, ఇకాడెమిటీ బిల్లు నిర్మాణమును, అధ్యక్షులు విమర్శించిరి. గాంధీ మహాశయుని సత్కారకాండ్యమును అధ్యక్షులంగీరించుట లేదు. వండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు, ఎల్లరను తమిళవలె నని, నొక చట్టమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టవలయు నని, లాడ్ గోవిందదాసుగారు నూచించుచున్నారు. వీరి నూచన ఎంతయు యుక్తముగ నున్నది. కాని, ఇట్టి బిల్లుగతి ఏమగునో నూహించుట సులభసాధ్యము. రాజ్యాంగసంస్కరణములను గూర్చి, అధ్యక్షులు పిమ్మట ముచ్చటించిరి. కేంద్రప్రభుత్వసంస్కరణావశ్యకతను నిరూపించిరి. ఈ సమయమున అన్ని వక్షములవారును కాంగ్రెసుసభలో జేరి, కలసి కనిజేమవలయునని, అధ్యక్షులు గావించిన హెచ్చరిక, ప్రశంసార్హముగ నున్నది. విద్య, పరిశ్రమలు, అభివృద్ధిజెందవలసిన యవసరమును, వారు ప్రతిపాదించిరి. అధినివేళ రాజ్యములలోని భారతీయుల స్థితిగూర్చి వారు పిమ్మట ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు పౌరస్త్వపు హక్కుల నన్నిటిని భారతీయులకు క్రసాదించవలయు నని, కోరిరి. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడనున్న తేరి, మద్రాసురాష్ట్రమున మంత్రులకు తగిన బాధ్యతల నొసగవలయు నని, వారు కోరుచున్నారు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య గూర్చి ముచ్చటించుచు, బ్రాహ్మణుల వలె బ్రాహ్మణేతరులును అభివృద్ధి జెందవలయు ననియు, చాల కాలమువరకు బ్రాహ్మణులలో హితులు లేకుండ బ్రాహ్మణేతరులు గడుపుకొన లేరనియు, వారు నుడిచిరి. బ్రాహ్మణులందరును బ్రాహ్మణేతరులవిరోధు లని తలచుట ప్రమాదకరమని, వారు నొక్కి పక్కాణించిరి. బ్రాహ్మణేతరులకు క్రత్యేకప్రాతినిధ్యము తాత్కాలికముగ నుండుట యవసరమని వారు తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికి విద్యావ్యాపనము ముఖ్యావసరమనియు, సభుమునందు బ్రాహ్మణేతరుల లక్షసానమును పొందుటకు ప్రయత్నింప వలయుననియు, హెచ్చరించుచు, దేశద్రోహులగు బ్రాహ్మణేతరులు గావించుచున్న అర్థములను బయల్పరచిరి. బ్రాహ్మణేతరులు పూర్వ కాలమునం దెట్టి యున్నతస్థానము బడసిరో మననము జేసి, అట్టిస్థానమును మరీయొకమారు బడయుటకు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రయత్నింప వలయు నను, లాడ్ గోవిందదాసుగారి ఉద్బోధనము సఫలమగు గాక యని గోరుచున్నారు.

నిరంకుశవిధానాభిమానులు

బాయింటు కమిటీవారి ఎదుట, ఓడ్డయరు గారికి పిమ్మట సర్ బాఫ హ్యూవెల్సుగారు విచారించబడిరి. ఉభయములును ఒక విధమగు పాటనే పాడిరి. కరిపాలనానుభవము లేని మంత్రుల కొక్కమారు ప్రభుత్వబాధ్యత నొసగుట అపాయకరమని, హ్యూవెల్సుగారిమిల్లిప్రాయము. ఇండియా ప్రభుత్వమున ప్రజల కధికార మిచ్చుటకు గాని, శాసనసభలలో ప్రజలకు విశేష

ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు గాని వీరి కిష్టము లేదు. సామాన్య ప్రభుత్వమువారే, విద్యాశాఖ నెల్లపు డును వశపరచికొనవలె నని వారి యుద్దేశము. ఓడ్డయరుగారివలె, వీరును ప్రజాసామాన్యముపై నిర్వేతుకజాయమానకటాక్షమును పుష్కలముగ ప్రదర్శించిరి. రక్షణపై స్వమున కధ్యక్షులై, హిందూదేశపు రక్షణభారమును వహించుటకు బూనిన, కమిషనరు బూతులక్కరుగారు బ్రిటీషు ఉద్యోగులబలమునేమాత్రముతగ్గించగూడదనియు, ప్రభుత్వపు వార్తాపత్రికలు ప్రత్యేకముగ నుండవలయు ననియు, ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి హిందూదేశమునకు సరికునునది గాదనియు తెలిపిరి. స్వపరిపాలనాప్రతిపత్తు లొకరిమెట మరీయొకరు సంస్కరణ విముఖులను వెల్లడించుచున్నపుడు, సి డా హం ప్రభువు గారి హృదయ మెటుల ఉప్పొంగెనో నూహించవచ్చును.

జర్మనులు మిత్రమండలి వారి కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము.

హ్యరిసు, ఆల్బెబక 8:— హేనాను ఏజెన్సీవారిల్లు తెలియపరచుచున్నారు.—బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకు మిత్రమండలివారు తెంటనే విడువవలయునని మిత్రమండలివారంపిన నోటునకు జర్మను ప్రభుత్వమువారిద్విత ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి యున్నతస్థానము, చాల సేపు చర్చించిరి. జర్మనులు తెలియపరచినసంగతులు కృత్రిమముగ కేవలము కోర్కెండు తిరుయనియాలయండి తమకు తెలియకచ్చి సమాచారముతో నేకీధింపవలసియు వాక తీర్మానించిరి. జర్మనులకు తగినప్రత్యుత్తరము నీ కుట్రముభారము పాపనేనని కొప్ప గించబడెను. బాల్టిక్కురాష్ట్రములలో మిత్రమండలి జర్మనీ ప్రతినిధులుండు విచారణసంఘముకు వెలకొప్పుటనుగూర్చి నేడియో తీర్మానము చేయుటకు.

తిరుగుబాటుదారుల కిక్షించుట.

బొహోన, ఆల్బెబక 8:— (ఫాస్) క తేగల యుద్ధనాకలోని నావికులు సమక్రమం దల్ల గావించి, కేసునంది రిటివిచారించి నైకన్యాయాధికాణము 28 గురకు అయినా సమము మొదలు 15 మాసములవరకు కక్షించింది.

హ్యరిసు, ఆల్బెబక 8:—ఆర్బిడ్యూట్ ఫెర్టికాండు గారు చంకబడినవోట నాస్తియుక అందిన బోహా:క్రనాను జాగోబ్బాత్ ప్రభుత్వమువారు తలగించిరిని కారగవో:ండి కంఠియ్యిచ్చుడి.

స్పెయినులో వరదలు.

మాడిడు, ఆల్బెబక 8:— ఇంజా డ్రైగతు సమము స్పూర్తితో పనిచేసి రైలువే ప్రమాదమును తప్పించెను. వరద వలన నా ప్రమాదమునకు సులభ కలిగెను. వరదలచే కంఠెన ఒకటి కూలుటకు సిద్ధముగనుండి కమలుయండెను. రైలుకంఠెన యుద్ధవ వచ్చెను. డ్రైగతు దానిని కనిపెట్టి బండి నాపుటకు కృత్యశీలండుటచే బండిని తోవగ నడిపించెను. బండిదాటుటతోడనే కంఠెన నూలి నీటిలో పడిపోయెను.

బ్రుసానుఆంగ్లము పట్టుకొనుట.

ఏఫ్ ౨ ఆల్బెబక 8:— స్పర్నా పట్టణమునుండి క్రింకి వార్త తెలియచున్నది:—బ్రుసాపట్టణమును ఆంగ్లనైకలు కళపరచుకొని, ఆక్రదనికొధము కలిగి యుండలేదు.

పూర్వము వ్యవహారము.

కోహ, ఆల్బెబక 8:— పూర్వమునందు ఇటలీ కర్తక సంఘ క్రతినిధిగ నెకనిని నియోజించుటకు డిఆరనుజయోగాకు రధికార మిచ్చిరి. ఆ యెన్నిక నవంబరు 16 క తేడిని జగును. కచ్చెన రిజ్జియూగా కొక్కరే దానికి క్రయత్నము చేయుచున్నార. వారు ఆస్టియావారి డ్రెడునాటు “విరిటను యునిటిను”ను మించిరి.

బల్గేరియా ప్రధానమంత్రి.

హ్యరిసు, ఆల్బెబక 8:— తియోడోరాఫ్ గారు (బల్గేరియా ప్రధానమంత్రి) బాటేనామా నచ్చి.

సంస్కారణ సంఘపు విచారణ.

పంపకు అప్రోబుడు కి. — వాల్డే క్రైస్తు యుద్ధమంత్రిగ
 పండిన 1906; 1914 సంవత్సరముల కాలములోని యనుభవ

పాల్సింగుపొయ్యనుండి మైక్సు కత్తిక కీర్తివార్త
వచ్చెను:—జన్మమలకు కృతీరేఖగనుండి నేనానియకు జప
రణ బానిస కాదనీగారిప్పుడే రేపట కట్టబానుండి వచ్చి
న. వారు క్రిందిపంగులు తెలిపిరి:—నానాడు గోల్లగది
నైసితల తల్లిబాడు మీదికి దండ్రైద్రవభియన్నారు. వారు
కల్లరాపొన్నాళ్ల పొంగిరత్నమనం దవశ్శుంధవమును పొంగిరం

చెల్లన, అద్దేబతుక 9:—హాసీ గారిని చంపుటవలన నో
స్వీ-గారి యువశ్యావము ముగిసిగ నే లెనుచిస్తాను శత్రువా
లింపబడెను.

స్థానికాది వార్తలు

కల్లినీటిబోర్డు:—రేపు శనివారము తెల్లవారి 8 గం

వంజాబు రిలీఫ్ ఫండు:—రేపు సాయంకాలము

కిరసనాయిల్ కంట్రోలు:—ఈయంకం నూనె

రాజీనామా:—పునఃచేరి కార్యాలయలో బ్రిటిషు

గంజాము కట్టపు:—ఇండియన్ పీస్స్ ఫ్యా

చర్చివ్యాపార పాఠశాల:—ఇందలి విద్యార్థు

మ్యూనిసిపల్ ఎలక్షన్లు:—చాలమంది నియోజ

రామమోహన సభ:—12-వ తేదీ యాదివారము

సెనగల దిగుమతి:—బీహార్ ఒరిస్సాలలోని యీ

మదరాసు ప్రోవిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:—

కార్పొరేషను ఎలక్షన్లు:—క్రొత్త చట్టము

బిగ్ కంజీవరమ్ ఆర్కు వీవర్స్ యూనియన్

ఆయుర్వేదీయ సార్వజనిక సమావేశము:—

బ్రాహ్మరమాజ వివాహము:—ఈ నెల 8-వ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సభ:—

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదీయ సమావేశాల:—డాక్టర్

అంబలిజ్యేషణం-నంబేరికాడు శివశంకర:—

బలిజ్యేషణం, బలి = చక్రవర్తికి, జ్యేషణం = విశిష్ట

మహారాష్ట్ర ప్రతిజ్ఞా మాతంగి యువసంఘం

అల్లల విచారణసంఘంలోని యూరోపియన్

గంధి జ్యూనియర్స్, గుంటూరు:—ఈ నెల 1-వ

హుస్సేను, బుదగు:—ఈ విశిష్ట బుదగు శ్రీ లింగ

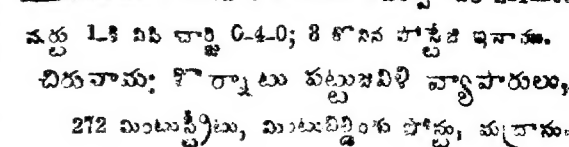
విశిష్ట శాస్త్రు:—రంగూరు దేవుడు వైద్యుల

పకటన.

చెన్న పట్టణము జార్జిటౌన్ వరదా ముత్తయప్ప వీధి

కె. షేక్ మీరా సామెలు అందు కంపెనీ,

1919 నా ఆశ్చర్యకరమైన 11 వ తేదీ శనివారము.

మదరాసు తిరువల్లిక్కేణి ఈశ్వరదాసు
 లాలాపీఠి 34-వ నెంబరు ఇంటిలో నివసించు
 చున్న సానా రంగభాష్యం శ్రేష్ఠి అనే నేను ఇందు
 మూలకముగా అందజేసిన తెలియజేయుడ మేయన
 గా నేను 1919 సెప్టెంబరు 30-వ తేదిన మా
 తండ్రిగారి నుండి వీడిపోయినాను. గనుక యింతటి
 నుండి నేను సానా రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి
 కుటుంబమునందు అవిధ క్తకుటుంబికుడను కాను.
 1808 ఎన్. రంగభాష్యం శ్రేష్ఠి.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Lord Haldane's Recollections. Period of War Ministry Reviewed.

LONDON, October 8. The "Westminster Gazette" publishes the recollections of Lord Haldane from 1906 to 1914 when he was War Minister. Lord Haldane relates the steps to reorganise the army in order to cope with the apprehended German peril and also relates his conversations with the ex-Kaiser and Von Bulow when he visited Berlin in 1906 which are already known also the ex-Kaiser's visit to Windsor in 1907 when the proposal to hold a conference in Berlin between Britain, France, Russia and Germany relative to the Bagdad Railway interests was accepted, but was subsequently rejected by Berlin. Lord Haldane expresses the opinion that, if the Bagdad question had been settled, one great obstacle against reconciling German with British and French interests would have disappeared.

Lancashire Cotton Spinning Companies.

LONDON, October 9. According to reports of fifty Lancashire cotton spinning companies, the lowest dividend is ten per cent. and the highest hundred and twenty. There are several of forty and thirty per cent. Moreover certain companies are increasing their paid up capital by paying calls out of profits. The "Financial Times" says, these results are the best ever recorded in Lancashire.

First Sea Lord.

LONDON, October 9. The "Daily Telegraph" says, in accordance with tentative arrangement made last year, and which is now confirmed Vice-Admiral Sir David Beatty will succeed Vice-Admiral Sir R. E. Wemyss, as first Sea Lord in November.

Russia

German Designs in Russia. Grave Warnings to Allies.

LONDON, October 9. Much attention is being devoted to German designs in Russia, as evidence increases of the intention of troops not to evacuate the Baltic provinces.

A telegram from Mitau received in Copenhagen says that Major bischof commanding the Local Iron Division, has issued a manifesto to his troops advising the Berlin Government, and proclaiming his intention to join the Russians and help them to free their Homeland from the Bolshevik scourge of humanity. The "Times" publishes a newspaper report from Berlin saying that a west Russian Government has been formed for the purpose of combating Bolshevism by strong army alliance with Kolchak and Denikin.

A telegram to the "Times" from Helsingfors says General Vassilkovsky, a noted anti-German ex-commander of Petrograd, writes that he has just returned from Reval, and that General Von Der Goltz's troops are beginning a careful movement against Lettland. They will shortly begin an offensive in the direction of Pskoff overrun Esthonia, and march against Petrograd, for the purpose of installing a German monarchical regime. Vassilkovsky says "Please warn Foch."

Sir George Buchanan's Warning.

Sir George Buchanan, late Ambassador in Petrograd, speaking in London said:—"If we allowed Germany to make Russia a German colony we should be confronted with a Germany far more powerful than before the war." An editorial article in the "Times" interprets the German policy as taking a lead against the Bolsheviks and pegging out claims for the future gratitude of stable elements.

A telegram from Berlin says that Herr Noske announced in the National Assembly that the Bishop's manifesto to the Baltic troops passed all bounds of insubordination and that the Bishop would be court-martialled.

A telegram from Riga received in Copenhagen says:—"The Foreign Minister addressing the National Council said there could be no question of concluding peace with the Soviet republic in its present form, but if the Soviet transferred its power to the more democratic government after the example of Hungary the question would be considered."

Black Sea Mutineers. Court-martialled.

LONDON, October 9. TOLON:—The naval court-martial has sentenced twenty-six of the crew of the battleship "France" who mutinied in the Black Sea to imprisonment ranging from fifteen years to six months.

Russian Recruiting in Berlin.

LONDON, October 9. The "National Zeitung" says that Herr Haase intended severely to criticise the Government's Baltic policy and to make sensational revelations regarding the Russian recruiting in Berlin irrefutably proving by documents that two numbers of the new west Russian government were, staying in Berlin to direct the propaganda of recruiting of Russian counter-revolution.

Ukrainian Government Declares War Against Denikin.

LONDON, October 9. COPENHAGEN:—The Ukrainian Press Bureau reports that the Ukrainian Government has declared war on

General Denikin and that heavy fighting is proceeding. General Denikin's advance westward has been held up. The Bureau alleged that Mr. Denikin first attacked the Ukrainians.

Denikin's Continued Advance. Situation in Russia Less Favourable to Bolsheviks.

LONDON, October 9. General Denikin continues to advance in Kursk-cheronezh area and is now 220 miles from Moscow. The Bolsheviks have been largely reinforced on this front. Bolshevik withdrawal continues on the whole of the East Russian front. Situation in Russia is now considerably less favourable to Bolsheviks than at the beginning of summer. Evidently the volunteer army is more and more enlisting support of Russians and will become a serious danger to the Bolsheviks whose forces appear to be insufficient to deal successfully with the double offensive from the south and east but General Kolchak is still far from the heart of Russia and if they would give up the territory east of Ural and make peace with the Baltic States the Bolsheviks could probably considerably reinforce their southern front.

Five Bolshevik Regiments Defeated.

LONDON, October 9. HELSINKI RS:—A communique from the Northwest Russian army says: We defeated five Bolshevik regiments in Pakoff region taking five hundred prisoners.

Germany

German Disarmament. Important Allied Mission.

LONDON, October 8. PARIS:—General Fayolle relinquishes command of the Rhine armies of occupation in order to proceed on an important mission to Germany. The "Times" states that he will be the head of the Commission for the ensuring German disarmament.

German Politician Shot.

LONDON, October 8. BERLIN:—A Viennese civilian fired six shots at Deputy Haase outside the Reichstag, severely wounding him.

Reason for Attack.

LONDON, October 9. BERLIN:—A medical examination shows that Deputy Haase was only slightly wounded and his recovery is expected within a week. It appears that the attack has no political motives. His assailant declares that he attacked Deputy Haase in order to draw attention to his complaints of fraud against the Russian State lottery and did not intend to kill him.

Von Der Goltz's Allegations.

LONDON, October 9. COPENHAGEN:—A telegram from Mitau states that Von Der Goltz has written to the Chief of the Allied mission at Riga alleging that Lettish and Estonian troops are massing in large numbers on demarcation line, and he is unable to evacuate the German troops unless these forces are withdrawn.

Reichstag Adjourned.

LONDON, October 9. BERLIN:—Owing to the shooting of Haase the Reichstag adjourned after speech by Herr Noske.

German Reply to Entente Note Unsatisfactory.

LONDON, October 8. PARIS:—The Havas agency states that the Supreme Council discussed the German reply to the Entente Note requiring immediate evacuation of the Baltic provinces. Assurances given in the German reply are considered unsatisfactory by the council and do not agree with the intimation which has been received from Courland and Lithuania. The duty of preparing answer to German communication was entrusted to F. M. Foch who was present at yesterday's sitting. A decision will be taken to-day with regard to the German proposal of mixed commission of enquiry in the Baltic Provinces.

First German Airship.

LONDON, October 9. STOCKHOLM:—The first "Air Express" German airship "Bodensee" arrived here to-day from Berlin with sixteen passengers. It immediately returned with fresh passengers.

Austria

LONDON, October 9. PARIS:—A telegram from Sarajevo states that the Yugoslav Government has removed the great bronze slab which the Austrians placed on the spot where Archduke Ferdinand was killed.

Ireland

The Irish Settlement Scheme. Committee Appointed.

LONDON, October 9. The "Daily Express" says:—A cabinet committee, to draft the new Irish Settlement scheme, has been appointed. The Rt Hon'ble Walter Long is the chairman, and the committee includes Messrs. Shortt, Auckland, Geddes, Birkerhead, Macpherson, French, Fisher and Worthington Evans. The Lobby correspondent of the "Daily News" points out that the committee has scarcely begun its work and therefore detailed schemes, which are already being canvassed, were not drafted by the committee. Turkey, whose ratification of the peace treaty technically ends the war, is not likely to ratify it before 1920. Therefore, the Government has several months in which to produce a plan for an Irish settlement amending the Home Rule Act which otherwise would automatically come into force at the end of the war.

Spain

Disastrous Floods in Spain. A Train Catastrophe Averted.

LONDON, October 8. MADRID:—Disastrous floods were nearly the cause of a train catastrophe which was averted owing to the presence of mind of the engine driver. As the train was approaching a bridge over a river, the driver noticed that it was quivering and about to collapse. It was too late for him to pull up, so he put on full steam and dashed across the bridge which fell into the raging torrent just when the last coach had reached the other side.

General

The Straits Settlements. New Governor.

LONDON, October 8. Sir Laurence Guillemard, has been appointed, Governor of the Straits Settlements.

Lady Haig.

LONDON, October 9. A daughter has been born to Lady Haig.

LONDON, October 9. The board of trade returns show that September imports amounted approximately to 148½ millions sterling and exports to 66½ millions increases compared with September last year were 50½ millions and 20½ millions respectively. Imports for nine months amounted to 1166½ millions and exports to 541½ millions.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Central Provinces

The Case Against 'Maharashtra.' Apology and its Withdrawal.

NAGPORE, October 10. The "Maharashtra" publishes an account of the proceedings taken against that paper under the Press Act. The District Magistrate, Nagpur, called Mr. Ogale, the Editor, and told him that his article on travelling shooting case would bring the administration of justice and the Government into contempt and that though the Editor had been recently warned, the Government was not anxious to suppress his paper, he must therefore tender an apology or be prepared for confiscation of his security. Mr. Ogale asked that he should be allowed to read the article before he could sign the apology. The "Maharashtra" further states that the District Magistrate showed him one short sentence on which he asked him to decide in the Court room. The Editor after protesting considered it advisable to sign the required apology. Three days afterwards he withdrew the apology and repudiated it as on reading the article he found nothing objectionable therein which could justify the apology. The Local Government has issued a memorandum giving the facts of the whole case and decided not to take any action against him, his paper and press under the Press Act. The Chief Commissioner considers it sufficient to publish Mr. Ogale's apology and his subsequent withdrawal thereof with a brief memorandum of the circumstances. The "Maharashtra" publishes Mr. Ogale's apology and subsequent withdrawal in his paper and thanks the Local Government for their decision.

News in Brief.

It is understood that the non-official European member of the Disorders Committee of Enquiry will be the Hon'ble Mr. Thomas Smith, Managing Director of the Murr Mills Company, Calcutta, and that the third Indian member will be the Hon'ble Pandit Jagat Narayan of Lucknow. Both gentlemen are members of the United Provinces Legislative Council.

S.S. "Olympia" homeward bound arrived at port Said on the 8th.

S.S. "Khyber" with mails of the 25th September, is expected about the morning of 18 h.

Mr. Saklatwalia of Tata & Sons, has been appointed adviser to the Munitions Board for the disposal of surplus textile stocks.

SIMLA, October 10. It is understood that the non-official European member of the disorders enquiry committee will be the Hon'ble Mr. Thomas Smith, Managing Director of the Murr Mills, Calcutta and the third Indian member will be the Hon'ble Pandit Jagat Narayan of Lucknow. Both gentlemen are members of the United Provinces Legislative Council.

The Government of India are arranging the preliminaries for a committee to consider the constitution of an Indian stores department in anticipation of the receipt of the Secretary of State's sanction to the Industrial Commission's proposals on this point.

The Barman Clerk and Skilled Workers Association have repudiated the Government letter on hours of labour in factories that eight hour day should be adopted and enforced throughout the province in all factories and that the employers be made responsible for conditions of housing, education, etc., of the workers.

Mr. C. F. Andrews has telegraphed the following from Gujranwala to the "Tribune" regarding the indemnity tax:—The situation regarding collection of indemnity tax for the damage done to Government property has greatly improved. Authorities are doing everything possible to relieve the hardship which formerly existed and made the burden unbearable to poorer shopkeepers and tenants. Immediate readiness is evident to consider carefully popular constitutional representation. Decision has not yet been reached on all points but there is good reason to hope for final settlement soon satisfactory to the people and the Government alike.

An Indian woman gave birth to triplets at the Rangoon Dufferin hospital on Tuesday.

The anniversary of the founding of the Chinese republic was celebrated to-day by the Chinese community. The Consul held a reception and school children marched in procession.

The Secretary of the Pasteur Institute and a clerk have been arrested on a charge of embezzlement of over Rs 7,000 of the institute funds. The Secretary is in hospital under police surveillance.

The Tiby College deputation now in Burma have collected nearly three lakhs since their arrival mostly from Moslems.

The Young Men's Buddhist Association annual conference at Bassein on the 11th and the following days will discuss educational and social topics and give a vote of thanks to the Burma deputation now visiting England. Application of Burmese Buddhist law to all others marrying Burman Buddhist women is asked for. Also taking over of the Burma railways by the Government and amendment of the proposed arms act regulations, rice control, more post offices, better restriction of liquor trade and formation of women associations are among the subjects of discussion.

At a meeting of the Municipal Council on the 15th instant a G. O. proposing to enhance tax upon properties in order to adjust the Municipal deficit and another G. O. in which the Government declines to take over the Lawley Hospital will be considered.

A mass meeting of rate payers is to be held shortly for requesting the Government to defer enhanced assessment.

CALCUTTA, October 11.
A Durbar was held by his Highness the Maharajah of
Tipperah at his palace at Agartala on the 27th Septem-
ber for investing four Kuki of the State with titles.

ALLAHABAD, October 11.
At the Allahabad High Court, Mr. Alston of the local bar and Mr. Bahadurjee of Lucknow argued the appeal of Mrs. Farnon and Mrs. Fowler against the order of the City Magistrate of Lucknow convicting them of rioting and sentencing the first appellant to one month's rigorous imprisonment and also calling upon her to execute a bond for Rs. 100 with sureties and the second appellant to a fine of Rs. 50 Mr. Justice Ryves held that the offence had been proved and maintained the conviction but reduced the sentence on Mrs. Farnon to a fine of Rs. 100 upholding the order for security. The sentence on the second appellant was reduced to a fine of Rs. 10.

RANGOON, October 10.
Temporary allowances as partial compensation for the present increased cost of living have been granted to certain provincial officers and members of the executive police force varying from Rs. 1-8-8 to Rs. 3-12-0 per mensem.

CALCUTTA, October 11.
A Madaripur Correspondent states that Mr. Cumming member of the Executive Council, visited Madaripur on October 9th and discussed the situation with the members of the Cyclone Distress Committee consisting of officials and non-officials. He issued orders to Collectors in the affected area to spend as much as is necessary for relieving distress. He authorized the Central Committee to grant loans to poor Bhadraks taking receipts from them as well as ragi seeds and cloth. Free centres for the distribution of rice and money have already been opened. Mr. Roy, Collector, is at work in connection with relief measures visiting different areas.

A Dacca correspondent states that the Lord Bishop of Mysapore has wired to Father Pio Superior to render every possible help in the free distribution of money and rice to distressed people in eastern Bengal. Prompt measures have been taken for relief work.

The medical relief committee has been fully organised with Dr. S. P. Sarbadhicari as President and Dr. D. N. Maitra as Secretary. It has been decided immediately to start twelve medical relief units, each unit consisting of fully qualified doctor, 2 assistant doctors and 6 volunteers to be fully equipped with medicines, dieting articles and other sundry necessities. Dr Sarbadhicari has applied for 100 vacancies in connection with relief works. The amount collected so far by the Bengal Relief Fund amounts to Rs. 1,29,208.

The Hon'ble Dr A. Sukhwardi has been nominated by the Asiatic Society of Bengal and Calcutta University to represent them at the First Oriental Conference to be held at Poona on the 5th and 7th November.

Under the Excess Profits Duty Act the following standard of profits has been fixed:—Cement works 12 per cent, Coal mines 13 per cent Iron and Steel works 14 per cent, Tanned hides and skins 12 per cent.

At the last days sitting of the Mysore Ladies Conference yesterday, the question of women's education was discussed and it was resolved that the experiment proposed of making vernacular the medium of instruction in all classes was undesirable. The Conference reaffirmed their resolution of last year that any change should first be tried in boys schools. Mrs. Rukmini Amma, Superintendent of Maharani's College in her speech said that English schools were more popular and that English education was mainly responsible for the idea of nationality and unity in idea, English could not be dispensed with without lessening the chances of a United India. Prof. Karve's University which was held up as a model was not so popular and the new English High School for girls at Poona had more students. She moved that the present system of English as first language be retained. The resolution was passed unanimously. Several papers were read and the proceedings ended with three cheers to the Royal family of Mysore.

A short resolution and schedule showing allowance of depreciation on buildings, machinery and plant under Section 2 [2] of the Income Tax of 1918 has been published for criticism. All suggestions and criticisms should reach the Finance Department of the Government of India not later than January 1920.

ఇండియన్ ప్రోగ్రెస్ కాల:— ఇండియన్ ప్రోగ్రెస్ కాల
విషయమై పరిశ్రామిక సంఘాతీనాన నూ చించి న
యోగ్యతను భారతవనివు దేశీకరించునను తాత్పర్యముతో
నాకాలకు ఏర్పరుచుటకు ఒకకమ్మటిని నియమించుటకు తగిన
సర్వాసాధనము ఇండియన్ ప్రోగ్రెస్ కాలకు చేరుచున్నాన

చీకాకానాస్వామికవిమర్శ:—ఈ నెల 10-వ తేదీన రంగుల బావి చీకానానా చీకాకానాస్వామికవర్ధమానిని జరిపి చీకారాధనా వ్రాతపత్రమునగును. చీకానానా పరీక్షయనా ను జరిగినది.

వాద్యములవన సంఘము:— ఈ నెల 11వ తేదీన బెన్సియన్ లో ఈ సంఘమువారి సమావేశము జరుగును. విద్యా సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడును. ఆంగ్ల వేళమునందు వనిత యొచున్న బిచ్చా శ్రుతిఃపుటకు కందనము లప్పించబడును. బిచ్చా వాద్యములకులను వివాహమునకు సన్ధ్యచేతుల పురుషులను బిచ్చా వాద్యములతో శ్రుతిఃపుటకు బంధులు కావలెనని సభవారు కోరినది. బిచ్చా యినుకదానిని దొరకనమువారు వేళపుడు కొనవలెను. ఆ సుఖకావనమును సుపరింపవలెను. సభ వారు కొందరు బిచ్చాపు పుకీలము టపాల కళకీలను హెచ్చించుట మద్యపానమును శిగ్గించు ప్రేరణంఘముల నేర్పరచుట మొన్నకు విషయములను గూర్చి తీర్మానములు చేయబడును.

బర్మాకార్మిక సంఘము. — దీనిమునకు 81 గంటల మాత్రమే యంత్రకాలము కార్మికము పనిచేయుచు బర్మా యందంతటను ఏర్పాటు జరుగవలెను. కార్మికము గృహ పనులయందు విద్య యన్నగువానిని యంత్రకాలాధికారతే గమనింపవలెనని బర్మాకార్మిక సంఘమువారు దొరకననువానికి వ్రాసిరి.

భావపరమము:--రంగులలోని కుక్కలు చిః
 త్వలకు (వ్రణము) వంశ 7 వేల రూపాయల కాగ్యదర్శి
 యను గుమాస్తా యొక సరిపించిన వారిఁద్దరిః కట్టుకొని
 కాగ్యదర్శి యెద్దవలెనో నువ్వుడు.

విద్యార్థులపక్షము:- గురవర: వాలాలో విధించిన విద్యార్థుల
పన్న విషయమై శ్రీ. ఎఫ్.ఆంధ్రా) గారు (బ్రాహ్మణ) త్రిక
క్లిప్తు రింటివాస్తవిచ్చిరి - గవర్న మెంటు అడ్మినిస్ట్రేషన్ కలి
గించినందునకు వారు ప్రజలవ్యతిరేకి పక్షము గనూపబడు
చున్నారు. ఆర్యులు విషయము చిక్కులు సామ్రాజ్యవి.
బీద దుకాణదారులన, అద్వైతకు శాస్త్రమున్న వాటిని ఇవిన
రకండిన భారతా శిశు:ట్టు ప్రభుత్వాధికారులు సమపాద
ములు చేయుచున్నారు ప్రజలు చెప్పకొనదున్న సాధకబా
ధకకలకు మోచించుటకు అధికారులు సిద్ధులగుండును. అన్ని
టినినిగించియు నింకను స్వీకరిము కాలేదు. ప్రజలకును గవర్న
మెంటు కును ఆపకూలముగ సంకల్పి పుష్కారము కార
య్యును.

యజ్ఞేనీయావారు జ్ఞానిమనోవానితో కలిగియుంటు.

కోతను హాగర, ఆక్టోబరు 9 - యుక్తనియా వార్తా
సంఘము వారిల్లి తెలిపబరచుచున్నార. యుక్తనియా ప్ర
భుత్వమువారు జనరలు డెన్కిను గారితో యుద్ధమును ప్రకటిం
చిరి. చాలా ఘోరమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. డెన్కిను సే
నానిపురోగమున ముగిసాడునది. డెన్కిను గారు మొదట యుక్త
నియనుల నెదిరించి వారు తెలిపబరచుచున్నార.

విజయదశమి.

చిత్తూరు, ఆగ్స్టు 28 :— బ్రాహ్మణ వీధి శ్రీమంతుల సంద్యాలం మునిశ్రేష్టి వేలూరు గంగయ్యశ్రేష్టిగార్లు భజన మందిరమునకు గుంతు శ్రీరామచంద్ర పుస్తక భాండాగారములో ఈవెల 4 లేదే స్థిరవాసరము సాక్షింకాలము సరక్కుటి లక్ష్మీపూజల గావించిరి. నుమారేపడిగుండి బాటరకుండగిరితి ఉపాహారములు తంచిపెట్టబడివి. గాత్రీకాలమునందు యథా ప్రకారము సంస్కృతవిద్వాంసులు బ్రహ్మ శ్రీ సోదర రాజయ్యంగారివలన భాగవత పురాణ కాళక్షేపము జరుగ బడినది.

కాగ్రాహ్యమ్యానినీకర్తే తేషాం గాని నిజమిత కావ
య సమీపించినది. మరల నీకడఁకి అర్హులగువారిని ఏర్పరు
చుటలో భూర్వకున్న జి. వి. రంగగవాక్ష్యలవారి నే తోచుటకు
కొంతమంది ప్రయత్నించుచున్నాను. ఇతరవరు మీ యాజ
మాన్యమున సీమమును దిగ్విజితలోకి రావలెనున్నది. నైరు
పక్షగారు చా.క్రైస్తవో కనుక జరిగింపును ప్రబలములకు
సౌఖ్యమునే గోరుచున్నారట నిర్వివాదాంతము. కిర్నవా
యములకు తొందర ఏమియు లేకుండ నమ్మించినాడు.
ఇప్పుడు విద్యుదా, నూకలగిమయములలో చా.క్రైస్తవో పనిచే
యుచు జనులు కష్టములరాలు కాకుండ గాచుచున్నారు.

జల్లాషడ్వి గారగు మిస్టర్ జె. సి. హెచ్. పాలకు దొర
వాడు నెలపుమీద నెట్లు సున్నుంచున ఆదివారము ఉదయము
వారికి విందు గావించుచుండిరి. ఆ ఆసనీనవారలయొక్క
ఫోటో యెత్తువెనది. ఇకాదస్త్రీల దైవత్వ గానుడిన ఆర్.
దబ్బియ. దేవ్ గాక సోమవారము ఉదయము చార్ది ప్రస్తు
కొని పాలకుగారిని సాగరంపిరి.

మొదటి దశరా, మంతుగ లొక్క నమరేమలా
 కచ్చినను మీండేవులకు చూచున్నవీ యులకు నేర్చుయలకు
 త్వమములు, కలనములు లేకుండే వారివారి యొక్కవములు
 చక్కగ జరతుకనిది. — పురవాసి.

అశ్వ దానము.

తణుకు, జులై 1888:— ఈ నెల 5-వ తేదీ ఏకాదశిలో జన క్యాంప్లో హుమనైట్ మతాలాకా ప్రేషకరీ నవ్ మేజిస్ట్రేటువారగు కారురాజు - కారురాజుపంతులుగారు దగ్గర నుండి అన్నకా పెట్టిచ్చిరి. కుమారు 1500 మందికి అన్నదాన మా చేయించిరి

వర్షములు అధికముగా కురియుచున్నవి. రవంగారి
వస్త్రరాధాస్వయంవంతులు శోభవీరిశేషస్వయంపాలగు
చున్నవి. జొన్న, మిర్చి, శిలవ మొదలగుపండ్లు ఊటయెక్కి
పొడగుచున్నవి. ధరలు యథావశారముగానే యున్నవి.
దీవజనులు, కూడు, గుడ్డకు, బహువృక్షముల పాలగుచున్నారు.
దసరాచుర్రాత్మరములు.

ప్రత్యేకపురి అలయమునది ప్రభుత్వము నిర్మించునని
నరరాత్రియొక్కయును జనకులయొక్కయు ప్రాసాదముగా
అప్పుచున్నదిగా విరివలయును.

జర్మనుల మొదటి నావికా విమానము నౌక.

ప్రభువారు, ఆత్మీయ 9: - జ్యోతిల మొదటి నాది
కా విమానము బోడిన్మొదలునది 18 ము ప్రయాణికులతో
మైనను సంపాదించి కేటించెను. శ్రీ ప్రయాణికుల నెక్కిం
చుకొని ఆది మంటన బయలుదేరి పోయెను.

అండ్డు, జిల్లోబరు 9. — శ్రీమద్భాగవతం లెక్కలకు
బట్టి ఈక్రింది సమాచారము తెలియుచున్నది. సప్తంబరులోని
దిగువకులు విజయ నుమాడు 1486 లక్షల సావరములు. ఎగు
వకులు విజయ 868 లక్షల సావరములు క్రిందటి శంభక్తుర మీ
నెలలో జరిగినది చుటివ్యాపారము విజయ 808 లక్షల సామా
నులు ఎగువటి వ్యాపారము విజయ 262 లక్షల 5) వేల సావ
రములు. గత తొమ్మిది మాసముల దిగువకులు విజయ
116,62,00,000 సావరములు; ఎగువకులు 84,12,500 సావ
రములు.

ఆర్యభటాంగ శాస్త్రము

ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ - సిద్ధస్వర్ణ మకరధ్వజము

(బంగారము కలసివడి)

అతిశ్రేష్ఠము, అతిచవక, మిక్కిలి వరిశుద్ధము, సుప్రసిద్ధ రసాయనములు పరీక్షించిరి. వైద్యులు, రాజులు, జమీందారులు, ఐడ్లీలు, కలెక్టరులు, మేజిస్ట్రేటులు, ప్రిన్సిపాలు, వర్తకులు, భవిష్యులు, మున్నగువారందరూ చాల ప్రశంసించిరి. మానసిక, మేధో, శారీరక, హృదయాది నరముల దౌర్బల్యము లన్నిటిని తొలగించుటకు పేరు బడసివడి. వీర్య దుర్బల్యమువలనను వార్ధి క్యమువలనను కలిగిన మరుపును నిస్సత్తువను అలపటను తొలగించును. అన్ని రోగములకును దీనిని అనుపాన భేదముతో వాడవచ్చును తప్పక గుణమిచ్చును. చాల జబ్బువడిపోయినవారికి మంచి బలమును కలిగించుటలో నిది అద్వితీయము. ప్రపంచమైన పిచ్చుట శ్రీలకు ముఖ్యముగా నీయ దగినది. పిల్లలకు గలుగు హృదయ మలకోశముల వ్యాధులకు యియ్యదగినది. దీర్ఘ కాలమునుండి యున్నను కుడరును. రోగికి నాడి మందగించుచున్నపుడు దీనిని ప్రయోగించిన మరల బాగుగ తెలివి వచ్చును. ఒకతులము అనగా 30 మోతాదులకు వెల రు 40 లు. 45 మోతాదులకు (ఒక మండలము) రు 60 లు. సామాన్య మకరధ్వజము వెల తుల రు 5 లు. 30 మోతాదుల వెల రు 5. వాడవలసిన పీఠానము అనుపానము పేరు తెలుగున నచ్చువేయబడి మందులోగూడ వంపబడును.

ఎడ్వర్డు (సరసపరిల్లా) బంగారముకలదు

చర్మవ్యాధులును, కీళ్లనొప్పులను, సుఖవ్యాధులవలన కలిగిన కీళ్లవల్లును తొలగించును. రక్తమును బాగుగా శుద్ధిపరచి ఆరోగ్యమును కలిగించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

నెక్టరు

సెగ మున్నగు వ్యాధులను తప్పక కుదుర్చును. 24 గంటలలోనే బాధ పూర్తిగా తొలగును. శ్రీలకు పురుషులకును గూడ బాధ ఎంత హెచ్చుగానున్నను 24 గంటలలో స్రావమును తగ్గించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

తామర తేనె-అపూర్వ మగు మందు

కీళ్లజబ్బులకు సాటిలేని ఔషధము. మేము పూచీవడి యిచ్చెదము. పువ్వు కావల మొదలగు వానిని కత్తెచిత్త లేకుండనే కుదుర్చును; ఒక డ్రాము వెల రు 1-0-0. టపాలకర్ములు ప్రత్యేకము. వెలల కట్టికి వ్రాయును. స్వస్థి కెల్లతోగూడ వంపెదము ఉత్తరములు చాల రహస్యముగా నుంచ బడును. మందులను కొద్దిగాకోరినను విస్తారముగాకోరినను గూడ చాల శ్రద్ధతో వెంటనే వంపెదము. విలాసము: ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ, 231 అక్బరు చిట్టూరురోడ్డు, బాగుబజారు, కలకత్తా

S. BISWAS & BROTHERS, 231, Upper Chitpur Road, Baghbar, Calcutta

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము
ఓటోదిల్బహారు (రిజిస్టర్డ్)

పరిమళద్రవ్యముల కన్నిటికీ నిది రాజు

ఇండియాలోనుండి జరిగిన అన్ని పదార్థములందును చాల పరీక్షలును ప్రశంసా క్రితములు నియోజింపబడినవి.

దీనిలో సారాయి సంపంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పరులందరూగూడ దీనిని నిరర్థకతరముగ నుపయోగించవచ్చును. కలు విధములగు పుష్పముల నుపాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు చుక్కలు తేలుకమునుపాడ వేసిన చాలును. అప్పుడే కొవ్వెత్తిన పువ్వులవలన వ్యాపించు పరిదర్శనవంటి పరిమళ మపరిమితముగ వ్యాపించుచుండును. దీని నుపాసన నిలచునంతకాలము మరియే పరిమళద్రవ్యమునును నిలువదు. పెద్దపైజా (అర అవున్సుబుడ్డి) రు 2-0-0 మధ్యపైజా రు 0-12-0 చిన్నపైజా రు 0-8-0 ని. చార్జ్ రు 0-5-0. మిథులమునందు పోరకనివో (క్రింద సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయును.

అంస్టో ఇండియను డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 బామామనీడు, బొంబాయి.

హనుమాన్
బోరక్సు సబ్బు

దీనియందు సంజీవి కుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. ఇల్లి సం బంధుగు శుద్ధు, దు ర్బిద, గడ్డి, పొడలు, మొదలగు, చర్మ వ్యా

ధులు అత్యాశ్చర్యకరముగా బాగుగును, చర్మమునకు పురుకృత్య మును, నునుపును, నాడెనును ఇచ్చును, అన్ని రోగముల క్రయమునకు పోరకును. ప్రతి బిల్లిపై మాదానుమాన్ గుర్తు బాగ్రతగా గలసింపుడు.
ఎస్. రంగనాథంకెట్టి అండు బ్రదర్, మదరాస్.

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సమర్థులైన బట్టి జీవ రూపు లే యుటకు కలమువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును

1706 వైద్య విద్య
అను గ్రంథమును చదువును. క్రియం, ఉపాఖ్యులేతు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీవాబజారు, మదరాసు.

కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘాదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుబాటుపడినది. అంతకు ఇది వివరములు. వెల 0-4-0 పోస్టేజ్ కలదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, కలెక్టరేట్టి ఏర్ప, మదరాసు.

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!!
సర్కారునందు రిజిస్టరు చేయబడిన సం 258
అణాస్థాంపునందు చేవాలముద్ర గల్గిన రసీదు: ఈ ముద్రయందు మాత్రము గల బాటిలను గొను వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేనిది గుణ మగడని యెదల ఈశ్వరసాక్షిగ ఆ రసిదునందు చేవ్రాము చేసి 1 మా నములోగా వాతను వంపిలే వెలను వాతను పంపురాము. ఈ ప్రతిబ్ధను మేము రొమ్మకట్టి చేయచున్నాము.

గుల్షన్ జోబన్.
శ్రీకృష్ణకామ ! భాగ్యపాన్తకము !! రోగనివారకము !!!
ఈ మాత్రము మొదటిదినమే ఆశ్చర్యమును గుణము లను గనుపబడును. చిక్కినదవుడల బుడ్డి చేసి నిగనిగ మెలుకు లేదును. కేరించుచు మూర్ఛిగల్గి వీర్యకృష్టిచే నుభవిద్ర నిచ్చును. వడుమునొప్పి, వాయువు, కడుము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అశీర్ణము, కులబద్ధక, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి ప్రారము, శ్రీలక్షణము, కాలము తప్పి యుతునగుట వీటిని సమూల నాశముచేసి రక్తకృష్టియు శుద్ధియు చేసి చర్మవంబంధవ్యాధు లను నశింపజేయును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0, 8-కి రూ. 2-10-0. రి. ఖ. కలె. ఏజెంట్లు కావలెను. (1728)
దీ గుల్షన్ జోబన్ కంపెనీ, బొంబాయి 3.
The Gulshan Joban & Co., Nagdevi Street, No.3 Bombay.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కాశ్చర్యమును పొందుట స్వస్థి భావిక మైన కొన్ని నిధులను అవసరించుటకుననే కలు గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు నును కలగజేసి కేరిరసాఖ్యమును దృఢ గాక్రమము, అర్థ యర్థకృష్టిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇరాముగా నీచుబడును. పోస్టుచార్జ్ ము మే ఖరింపి వంపెద ము. వెంటనే వ్రాసుకోవలెను. (219)
వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభదినము ఔషధాలయం, 157, బాద్షా, కలకత్తా

సావ్యపు వేంకటాచలవల్లభితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్షో ముగ్గుల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నారు. ఒకే యెక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తయారయ్యె సం 258 ప్లేగుకు శస్త్రోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచల వల్లభి కుమారుగ బల్కుగలరు. నివర్తరము, మాదిక నాల్గవ జ్వరములు, నన్ని పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణపగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)
2. క్రినివాన తెలు:—ప్లేగు గడ్డకును, గుండుల నొప్పి కువల్లకును మంచియును. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం
3. క్షేత్రాన రాసరస:—దీనిని నేనించినప్పటినుండియే మూర్ఛమును కట్టక (కలరా) వాంతిలేక, కిరణేక, అశీర్ణ క్షేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.
4. బాలగుణోగము:—చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యక నందు. మండము, కులబద్ధము, అశీర్ణ క్షేది, కృశకృము, కడు కృష్టియుండుట, అకలిలేటందుకు మొదలగునవి గుణములు కెడ్డలు పుష్టిగలవారగుచును. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం.
5. లోకానుయోగర కస్తూరిమూత్రము:—చిడ్డలకు వంబు ముడివినవారికి, వాంతిలకు ఉత్తమ గుణ కా. మండము, కడికము, కడ్గు, అశీర్ణము, కిరణం, పూర్వకాయాపు, కులబద్ధం, జ్వరం, కలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యొక కష్టక రోగములను గుణము చేయును. (801)

150 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
కలె. కలెక్టరేట్టి 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0
పరిశోధకముతో కూడ అనుపానము తెనుగున వంపబడును.
శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

Karola
మలబద్ధమునకు మంచిమందు

కరోలా.
వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవదార్దము, పులితేపురాదు, ఖేదులుగావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యెలాగున గర్భకోధన గావించును.

శిశువు, 1 పాను నీసాలు
నీసా 1-8 వెల
రు. 2-8-0, 4-8-0.

Fraser's Lever Tonic
శ్రే జరు గారి
లీవరు టానిక్.

పైత్యమానకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తలతిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదినిమించిది.

నీసా వెల రు. 1-12-0.

Kuhalti
కుల్ హాట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినుమినలాడు ఎలుపుగా గాని గోధుమరిలగుగా గాని మార్పు గలదు. పదోఫలితము శాశ్వతము.

ఈ సాల్యూమ్ డౌ వెల్లు 1-8 రు. 2-4-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. స్ట్రీట్ అండుకో., (లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము 368

Just What I Want!

THE PERFUME THAT CHARMING

F. Hussong & Co.

Otto Parastian

51, China Bazaar, MADRAS.

Mr. G. W. M. Reynold's Novel
Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols 2 4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loves of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)
The SUPERIOR WATCH Co,
536 Post Box 167 (A) Madras, E.

ప్రకటన

మహా మహాపాథ్యాయ గొక్కండ వెంకటరత్నకవి నిరతిరమైన అమోఘమైన తాత్విక గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాన తండ్రినగ్రంథముల నమ్మవేయించుటకు వైద్యరేని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల విషయము సర్వస్వోత్సేయములను బడచుగలరు. అందులను భాషాసేవకు చేయుటయును నిశ్చయము. స్థితమున్న వెంకటరత్నకవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును రెండు ముక్కరములును గలగల గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవమ్మ (నాటకము) 2 ఘటి గాచలమహాత్మ్యము (వచనము) 3 అబామిలో చాళ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాదము (వచనము)

ఈ విషయము వివరములను తెలిసికొన గోరువారు కింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రెండునెట్టిసిగ్గి, మద్రాసు.

శ్రీమద్భగవద్

గీతా రహస్యము

547 అను 1437

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నారాయణాస్వామి శాస్త్రి చే వ్రాసిన రీతము.

ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.

వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 192, ఎస్టేట్ నెట్, చెన్నపురి. ఈ.

KESHAVKANTI HAIR OIL

కేశవకాంత తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

(కృష్ణమూర్తి మార్కెట్టులోయందు నాటి కన్నీటికంటెకు మిక్కిలి చాకయైనది. మంచి వాసనగలది. (1581)

(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్వాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్యతాపత్రము మైసూరు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాజుపతికమును కమిటీవారు ఇచ్చి యున్నారు.) కేశవకాంత తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్లకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వుముల నుండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల జనులకును తగినది. తలవెండ్రుక లూడిపోవుటను నివేది వెండ్రుకలు వృక్షపుగాను బల్లగాను పెరుగునట్లు చేయును. ఇరవీయు గాక కేశవ కాంత తలనూనె బాహునందుండు తలనూనె లన్నిటి కంటెను మిక్కిలి చక్కయైనది. నుతీయు బీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.

కేశవకాంత తలనూనెలో మెదడునకు చెడుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని దజవుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవామగా నియోజ్యము.

ఒకసారి తెప్పించియీచిన మీకే తెలియును.

పాక్లింగునొప్పు భద్రులు కలసి 1 బుద్ధి వెల రూ. 0-15 0.

మార్కెట్టునుంపు:— కేశవకాంత తలనూనె బుద్ధివీటితోను బహుమతి టిక్కెట్టుండును.

The Keshav Perfumery Works,
147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము కనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్లొక్క పక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూజిషన్ యువయోగింపచో సంపత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యెవరికీ వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(ఇ కామ్యూజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)